

## **MIĘDZYNARODOWY PROGRAM BADANIA GEOSYSTEMÓW METODAMI TELEDETEKCJI**

W dniach od 27 lutego do 2 marca 1984 roku odbyła się w Budapeszcie konferencja na temat: Międzynarodowy Kompleksowy Projekt Badania Geosystemów Metodami Teledetekcji. Program ten jest realizowany w ramach współpracy krajów socjalistycznych Rady Interkosmos. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Bułgarii, Czechosłowacji, NRD, Polski, Węgier i ZSRR. Obradom przewodniczył prof. L. N. Wasiliew z Instytutu Geografii AN ZSRR, kierownik tego programu.

W czasie konferencji przedyskutowano następujące zagadnienia.

1. Dotychczasowy postęp prac w badaniach geosystemów metodami teledetekcji.

2. Projekt programu badań w międzynarodowym eksperymencie teledetekcyjnym „Giuniesz-84”.

3. Projekt programu badań na lata 1986—1990.

Ad 1. Uczestnicy spotkania wysłuchali informacji przedstawionych przez poszczególne delegacje o postępie prac nad badaniem geosystemów metodami teledetekcji, według programu zatwierdzonego na posiedzeniu Grupy Roboczej Teledetekcji Interkosmosu, odbytym w Sofii w kwietniu 1983 r. Z przedstawionych informacji wynika, że prace w tym zakresie kontynuowane są w Czechosłowacji, Polsce i Związku Radzieckim. Opracowuje się dane zebrane w trakcie międzynarodowego eksperymentu „Telefoto — 82”, przeprowadzonego w Polsce i Czechosłowacji z udziałem specjalistów radzieckich i z wykorzystaniem ich aparatury. Opracowana została metodyka określania struktury zasiewów dla wybranych obszarów. Podsumowanie polsko-radzieckiej części eksperymentu „Telefoto — 82” odbyło się na posiedzeniu Grupy Roboczej Teledetekcji

---

\* Dr Jan R. Olędzki, Pracownia Fotointerpretacji Geograficznej, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Uniwersytet Warszawski, ul. Krakowskie Przedmieście 30, 00-927 Warszawa

w czerwcu 1984 r. w Ulan Bator oraz na seminarium polsko-radzieckim w październiku 1984 r. w Warszawie. Eksperyment czechosłowacki dotyczył badania zagrożenia erozją powierzchni leśnych i rolniczych. Prace te zakończono w 1984 roku, a referat podsumowujący tę część eksperymentu zostanie przedstawiony na XI posiedzeniu Grupy Roboczej Teledetekcji w 1985 roku.

Ad 2. Eksperyment „Giuniesz-84” odbył się w trzech etapach. W maju zorganizowano naradę międzynarodową, na której szczegółowo omówiono i przedyskutowano założenia techniczne i naukowe eksperymentu, w czerwcu specjaliści radzieccy rozpoczęli badania na terenie poligonu zakatałskiego w Azerbejdżańskiej SRR, a w sierpniu i wrześniu odbył się wielopoziomowy eksperyment teledetekcyjny z udziałem naukowców współpracujących w programie międzynarodowym.

Ad 3. Opracowano projekt planu badań na lata 1986—1990. Plan ten został zatwierdzony na X posiedzeniu Grupy Roboczej Teledetekcji w Ulan Bator w czerwcu 1984 r. W planie przewidziano również przeprowadzenie międzynarodowego eksperymentu w Polsce w 1987 roku. Wytypowano w tym celu dwa obszary — poligony, które już poprzednio obejmowane były międzynarodowymi badaniami teledetekcyjnymi. Chodzi w tym przypadku o rozwinięcie aspektu badań dynamicznych nad wybranymi geosystemami. Pierwszy obszar to „poligon dolnośląski”, na którym skoncentrowane zostaną badania nizinnych geosystemów rolniczych z przewagą rolnictwa wielkoobszarowego. Drugi obszar to „poligon karpacki”, na którym dominować będą badania geosystemów górskich o przewadze gospodarki rolniczo-pastwiskowo-leśnej. Ze strony Polski organizatorami będą: Instytut Geodezji i Kartografii, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN i Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego.

A oto dane dotyczące pozostałych eksperymentów planowanych do 1990 roku:

- w 1985 roku w ZSRR — „poligon kurski”, problematyka badań będzie koncentrowała się nad geosystemem agrotechnicznym typu rolniczego (obszar 1000 km<sup>2</sup>), geosystemem społeczno-ekonomicznym (aglomeracja miejska) — obszar 4 km<sup>2</sup>. Podjęte zostaną również badania na obszarze „Rezerwatu Kurskiego” (2 km<sup>2</sup>) oraz na terenie anomalii kurskiej (4 km<sup>2</sup>);
- w 1986 roku w NRD badaniem objęty będzie geosystem społeczno-ekonomiczny w okręgu Lipsk — Halle (20 000 km<sup>2</sup>). Przewiduje się również badania nad geosystemem agrotechnicznym w warunkach niziny plejstocenińskiej w środkowej i północnej części NRD (4000 km<sup>2</sup>);
- w 1987 roku w Polsce;
- w 1988 roku w Czechosłowacji badane będą geosystemy: leśny na powierzchni 800 km<sup>2</sup>, agrotechniczny (4500 km<sup>2</sup>) i antropogeniczny (800 km<sup>2</sup>). Badania będzie się prowadziło na terenie Gór Izerskich,

Wyżyny Czesko-Morawskiej, zachodniej Słowacji i północno-zachodnich Czech;

- w 1989 roku na Węgrzech — geosystem jeziora Balaton (1000 km<sup>2</sup>) i niziny rzeki Tiszy (1000 km<sup>2</sup>);
- 1990 roku w Bułgarii — „poligon płowdiwski”; badania będą dotyczyły geosystemu agrotechnicznego o powierzchni 1600 km<sup>2</sup> i pastwiskowego o powierzchni 3600 km<sup>2</sup>.

Z przeprowadzonych w trakcie konferencji rozmów wynika, że strona Polska powinna się aktywnie włączyć do tej współpracy. Zapewnia ona dostęp do aparatury, pozwala na wypracowanie nowych rozwiązań metodycznych w teledetekcyjnych badaniach środowiska geograficznego, rozszerza horyzonty poznawcze w zakresie różnorodnych problemów środowiska geograficznego różnych stref klimatyczno-przyrodniczych i w różnych układach społeczno-ekonomicznych. Udział przyrodników i geografów w tych badaniach powinien być znaczący.